

פרוטוקול מס. 26

מישיבת ועדת הכספים, שהחגימה ביום שלישי, ג' בניסן תשל"ד - 26.3.74, משעה 10.00.

נוכחים - חברי הוועדה:

- י. קרגמן - היו"ר
- ע. אמוראי
- ש. ארליך
- מ. ארנס
- י. בדר
- י. בן-מאיר
- צ. גרשוני
- י. גולן
- ב.צ. חלפון
- ש. לורנץ
- א. מלמד
- ע. פיינרמן
- י.ש. פלומין
- ד. קורן
- ח. קורפו
- נ. קצב
- ז. שובל
- א. שוסטק
- מ. שחל

מזמנים:

- מ. נוידרפר - הממונה על הכנסות המדינה
- ד. בר-חיים - משרד האוצר
- א. דובנוב - " "
- גב' מ. דר-זיו - " "
- ד. ויינשל - " "
- ס. מועלם - " "
- ב. צוקרמן - " "
- דב הלפרין - " "
- אברהם דנינו - יו"ר "זהבי" בישראל
- ד"ר א. יפה - יו"ר סניף "זהבי" ירושלים
- א. אברמוביץ - רואה חשבון, "זהבי" ירושלים
- י. נאמן - "זהבי"
- דוד גוטליב - ארגון הנכים
- רוני שרייבר - " "
- אלי קריפור - " "
- אלי יצחק - " "
- ש. אלמן, י. אלשיך, א. בן-יקר, י. בן-עזר, ה. טייבר, ש. נוימן, ב. פויכטוונגר, י. שטראוס - לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים

מזכיר הוועדה:

א. קרשנר
היועץ המשפטי לוועדה: ד"ר ג. קיטרון
היועץ הכלכלי לוועדה: א.נ. פלוג

בסדר-היום: - חוק לחקון פקודת מס הכנסה (מס.20), תשל"ד-1974; - חוק תקציב הביניים לשנת הכספים 1974, תשל"ד-1974.

היו"ר י. קרגמן:

אני פותח את הישיבה.

אני מקבל בברכה את נציגי ארגון "זהבי" (זכויות המשפחה ברוכת ילדים). נציגים אלה באו לטעון טענותיהם בקשר לחוק מס הכנסה לפני שאנחנו נכנסים לדיון בו.

א. דנינו:

אנחנו באמת מצטערים שמדי פעם אנחנו צריכים לחזיק אתכם בענין של משפחות ברוכות ילדים. שאיפתנו היא, לגמור אחת ולתמיד את השתדלנות שלנו לגבי כל עיוות שצריך להופיע כאן. אנחנו איננו מאושרים מזה.

אנחנו שואפים להבטיח הכנסה לנפש של ילד במשפחה ברוכת ילדים, שתהיה מובטחת מפני התייקרות יעוד. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מדברת על סקר של הוצאות בין 400 ל-430 ליי. אנחנו, תנועת זהבי, מציעים לכם לקבוע שרצפה מסויימת לנפש תהיה צמודה באופן קבוע לסקר ההוצאות הזה. אנחנו לא אומרים כמה, משום שהרצפה היא קביעה ערכית. לדעתנו, ע"י הקביעה עצמה אנחנו מבטיחים את קיומה של משפחה ברוכת ילדים מפני כל תנודות. סקר ההוצאות מבטל כל התייקרות שבשוק.

ועוד: סקר הוצאות משפחה מבטל כל תנודה ברמת חיים, ע"י קביעת רצפה למשפחה ברוכת ילדים שלמטה ממנה אי אפשר. אנחנו מציעים שתהיה לפני כל הורדה של כל מס.

אם ברוכת הילדים נענשת בזה שהיא עסוקה במשק ביתה משך 16 שעות ביממה. היא נושאת בנטל משק ביתה. אנחנו מבקשים להכיר באם כזו כמפרנסת שניה. אנחנו יודעים שעל שולחנכם מונח החוק לביטוח נכות. אם כזו היא לא מקיימת משק, לעומת זה המשק החקלאי - אף על פי שהאשה לא עובדת, ההכנסה של בעלה החקלאי מתחלקת, והאשה נחשבת כמפרנסת שניה.

זאת ועוד: הפנסיונרים הצמידו את הקצבה שלהם לשכר הממוצע במשק. ומי נשאר הסובל? - זה הרגיש ביותר. המשפחה ברוכת הילדים.

אנחנו לא מאושרים שחוצר זורק מספרים, כי הם אינם מבוססים, אינם בדוקים ואינם עונים לצרכי המשפחה הזו.

חבל שלא נענינו נכון בשעה ששחררתם ממס רכוש 30 אלף הלירות הראשונות. לגבי משפחה שיש לה 6 ילדים אנחנו מבקשים שחרור של 130 אלף לירות ראשונות. לתת פטור של 30 אלף ליי החל מהילד הרביעי. על ידי כך אנחנו קובעים קביעה ריאלית במקרה של דיור לוכסוס. זה מה שאנחנו מבקשים מכם. שחררו אותנו מלבוא אליכם מדי פעם. אנחנו מבקשים שתחליטו פעם אחת לתמיד להבטיח קיומה של משפחה ברוכת ילדים, ושלא תהיה מקח של משא ומתן.

מה יהיה אם מחר יפרוץ משבר כלכלי? הרי ילדים אלה יהיו הראשונים שייפגעו.

ד"ר א. יפה:

לגבי סעיף 9 - בו מדובר על קיצבות ילדים: אני אומר כי עקב ההתייקרות משהו השתנה במדינת ישראל. לכן אנחנו מבקשים לדון מחדש בהחלטה עקרונית שנחקלה בענין זה. כרגע יש מצב חדש לגמרי, וזה מצב עקרוני, לכן אין לחייב את המענקים לילדים במס.

אם בכל זאת חושבים לחייב את הקצבה במס, אז אנחנו מציעים שזה יחול על אלה שיש להם הכנסות גבוהות מאד.

ד"ר א. יפה:

הנה, חברנו אברמוביץ, עם 9 ילדים, אם יחייבו ממנו את הקיצבה, אז לא נשאר לו שום דבר.

האוצר משתמש במשפחה בדגם של 4 נפשות, וזה חונק אותנו. לדעתנו, את זה עקרונית צריך לשנות. צריך שיהיו דגמים שונים, גם דגם של משפחה עם 6 ילדים. או, לפחות, שיהיה דגם של משפחה עם 4 ילדים.

יש 120 אלף משפחות שיש להן למעלה מ-4 ילדים. לדעתי, ועדת הכספים צריכה להחדיר לאוצר שיש דגמים שונים, ולא לבסס את זה על 4 נפשות.

לגבי עקרונית ברוכות ילדים - מ-4 ילדים ומעלה. נגיד, 6 ילדים. אשה ברוכת ילדים, כאשת חקלאי, שנחשבת עוזרת לבעלה במשק, כי היא עובדת לא פחות ממנה. אשה זו לא צריך להוציאה לעבודה מחוץ לביתה.

בסעיף 9 מוצע כאן, גידול ניכוי במס הכנסה לשני הילדים הראשונים, ולגבי הילד השלישי ומעלה אין שום שינוי. מה שקורה הוא, שלפי הצעה זו מענישים משפחה כזו, ונוחנים פרס למשפחות במצוקה. רוב הצעירים העבריינים הם ממשפחות ברוכות ילדים, והם מעדות המזרח. ואילו רוב המשפחות הקטנות הן מארצות אירופה, ודוקא הן מקבלות את הפרס.

תוספת ניכוי לילד שמשרת בשירות סדיר: כל הניכוי הוא 60 ל"י. זאת אומרת, שמי שמשרת בצה"ל היום הוא בלתי משמעותי. למעשה, לא מתייחסים לזה. ואין זו מדיניות, למעשה, למשפחה ברוכת ילדים בצה"ל יש יותר ילדים מאשר משפחות קטנות.

אין מדיניות בישראל לגבי משפחות ברוכות ילדים. זה דבר עקרוני. אנחנו נכנסים לחוסר מדיניות עקב חוק מס הכנסה. בזמנו, אמר בן-גוריון ז"ל מה שאמר לגבי משפחות אלה, והיום ממש זה לא פה ולא שם. אני אומר, או שמעודדים את הילודה, או שמעודדים מניעת הריון. אם כן, זו מדיניות נגד משפחות מרובות ילדים. מצד שני, אין גם מדיניות לעידוד משפחות ברוכות ילדים, יוצא איפוא שהן נמצאות בחלל, והדברים באים לידי ביטוי. מס הכנסה זו דרך אחת. מכל מקום, המשימה חייבת להיות קביעת מדיניות לגבי משפחות אלה, ולא לשחק אחר.

א. אברמוביץ: למחלקת הקליטה של הסוכנות יש סמכות לתח פטורים גדולים במס הכנסה, וזה אמור על מכוונות כביסה ועוד. אם כן, מדוע למשפחות אלה זה לא ניתן? הרי זה דבר חיוני לא פחות מלחם וחלב. אלה הם דברים שאינם לוכסוס. כעבור 5-6 שנים מכוונות הכביסה יוצאות מכלל פעולה ואז צריך מכוונת כביסה חדשה.

אם משרד הקליטה יכול להרשות לתח 200 אלף ל"י לעולה חדש ל-18 חדשים, ומשרד האוצר לא יכול להרשות לעצמו לתח ל"עולים חדשים" שלנו, אז צריך לפרסם את זה ברבים.

הכינותי כאן השוואת הגדלת הניכויים האישיים לפי הצעת החוק לפי הדגם של נשוי + 2 ונשוי + 9: נשוי + 2 ונשוי + 9 מקבלים אותו דבר - 360 ל"י. פיצוי תוספת יוקר - כל אחד מהם מקבל 145 ל"י; ביטוח לאומי 15 ל"י לילד - מקבל הנשוי + 9 - 100 ל"י; עבור 2 ילדים - מקבל הנשוי + 2 10 ל"י, והנשוי + 9 מקבל 13 ל"י, כך שבסך הכל מקבל הנשוי + 2 - 155 ל"י, והנשוי + 9 - 258 ל"י.

הכינותי רשימת מוצרי היסוד העולים בחנות מכולת, ויצא לי שההוצאה הנוספת לחודש היא של 376 ל"י, וזה רק בגלל ביטוח הסובסידיות. לקחתי בחשבון זה לחם, חלב, סוכר, אשל, בוצים, שמן, אורז, דגים, עופות, מרגרינה, גבינה קוטג', גבינה צהובה, ועוד ועוד. כך שההוצאה למעשה היא של 376 ל"י לחודש לעומת 258 ל"י

אברמוביץ:

זקבלנו מהאוצר. שמעתי שאי אפשר להשיג חיתולים בשוק בגלל שעוקרים את זכותנה, וזאת כדי שהמחירים יעלו עקב ביטול הסובסידיות. גם מסי נזירה יעלו. אינני יודע לאן נגיע. גם מים יעלו יותר ממה שעלו.

אנחנו לא רוצים לקבל פרס, אך אנחנו לא יכולים לשאח את הנטל. לפחות לפצות מפרנס אחד. איך שום סעיף מחוק שמאפשר לו לעבוד יותר כדי לא להיות מקרה סעד, כדי שיוכל לקחת נזרת או להכניס ילד לגן. כאשר לוקחים ילד לגן אז מראים את הברוטו של ההכנסה, ואם היא של 2500 ללא מקבלים כל הנחה לגן ילדים. ונמרים כי במשכורת כזו אנחנו לא יכולים לעזור. אם תראו את החלוקה הנפש, אז תראו שאין זה מספיק.

אני מבקשם לעזור בזה שהחוק הזה לא

עבור כמות שהוא.

ד"ר י. נאמן:

צריך לגלות את האינטרס האישי שעליו אני רוצה לדבר. אני, יעקב נאמן, יש לי 5 ילדים. זהו האינטרס האישי שלי. לא רק האינטרס האישי, אלא גופם, בנפשם ובמונחם, ואז רואים את כל משפחה ברוכה ילדים, שכן הצעה זו חותרת תחת המגמה של אינטרס זה. זו המטרה שצריכה להיות. נציגוד לזה באה ההצעה הזו ע"י הפיכת התשלום שמקבלים מביטוח לאומי לחלק מניכוי, ועושים את הפעולה הפוכה. מודדים, או משאירים את המצב משפחות ברוכות ילדים, ומוסיפים להן מענקי סעד, ודוקא בשכבות הביניים וזוגים.

האוצר אומר - ואני לא מחעלם מהטענה של האוצר - "מס הכנסה איננו מטפל או איננו צריך לטפל בדברים אלה". יש עידוד חעשיה, ועידוד השקעות הון, ויש עידוד עליה ועוד. בכל עידודים האלה ומכל הסכומים הפטורים במשק למיניהם, כולל שופטים, חברי כנסת, פרופסורים, כולם - במה רצו לפגוע? - בסכום שמקבלת משפחה ברוכה ילדים, ומהילד השלישי שלה. זהו למעשה פוגעים בסכום המשפחה ברוכה ילדים מקבלת. פוגעים על ידי זה שהיתה הטבה למשפחות זוגיים.

אם בחוק מס הכנסה תהיה פגיעה במשפחת זוגיים, זה יהיה קלון לאומי. כל חוקי העידוד הם מבעלי הכנסות גבוהות ולבעלי הכנסות גבוהות.

לדעתי, אם בספר החוקים של מדינת ישראל לא תהיה מדיניות ברורה של עידוד משפחות ברוכות ילדים - א. דנינו: אני לא מחביש שיכירו בנו כמפעל מאושר) (ש. ארליך: תבקש גבור הרחבת המפעל)

לדעתי, חייבים לתקן את סעיף 9 לגבי זניכוי, כי לא יתכן שבספר החוקים של מדינת ישראל בתשל"ד תהיה מדיניות מוצהרת כזו, שכן זו משמעות ההצעה. כל הנתונים מראים שבעשירון העליון אין משפחות מעל 4 ו-5 ילדים, וגם לא בעשירון שלפני העליון. ולא יספרו סיפורים. כל הכסף הולך לבעלי הכנסות גבוהות. לכן הטענה וזה בא לתח הכנסות נוספות, עובדתית זה לא נכון. הנה, אני נהנה על עשירון העליון, אז הניכוי עלול להיות משמעותי. אבל יש לי הטבות וחרות פטורות ממס, באישורכם. אם הוא יהיה בשעור מס של 50%, אז יתן לו 50%; אם 60%, אז יתן לו 60%.

על כל פנים, אני בוכה על זה שאין הרבה משפחות כאלה, שהן ברוכות ילדים.

איפה כתוב לתת לילד השני והשלישי? ורי הכפילו את הניכוי מהילד השלישי. אם זה הגורם העקרי, אז אני נציע לכם, קחו את הסכום מהילד הראשון והשני, ותעבירו לילד השלישי הרביעי והחמישי, ואז לא יהיה הפסד לאוצר. אבל אז יהיה הפסד למשפחות

פרופ' י. נאמן:

אלה. אחרי מלחמת ששת הימים הכפילו את הניכוי לילד השלישי ואילך. ואילו אני אומר, מהילד השלישי ואילך יקבלו את הניכוי הכפול, ואז תשאר המדיניות הברורה שצריכה להיות, המדיניות של עידוד משפחות מהובות ילדים. אני מציע להגדיל את הניכוי עבור הילד השלישי והרביעי ואילך, ולחקן את מס. 20 בהטבות פטורות ממס כדי לא לפגוע במשפחות בהוכות ילדים.

אני מבין שאחם ממליצים על עקרון של פרוגרסיביות מהנחות מהילד השלישי.

ז. שובל:

האם אתם מוכנים ברוגרסיביות מהילד השביעי?

שאלה להבהרה: אני מבין שלגבי

י. בן-מאיר:

קצבות ילדים כתוב בדברי ההסבר "לחייב במקס קצבות ילדים". זאת אומרת, שאני מקבל קצבה עבור הילד השלישי והרביעי, האם אני לא צריך לדווח על כך במס הכנסה? (תשובה: כן)

אתם העליתם את הניכוי, ועכשיו אתם מציעים להקטין את הניכוי, נומינלית כאילו נשאר אותו דבר.

האם יש לכם חישובים לגבי ההוצאות דה-פקטו לילד, החל מהילד הרביעי?

ש. לורנץ:

לאור ההתייקריות ועם כל החישובים, האם יש לכם חשוב כזה?

האם בדקתם כמה משפחות ברוכות ילדים ירדו מהארץ?

ח. קורפו:

כמעט שאין.

פרופ' י. נאמן:

לח"כ שובל ובן-מאיר ברצוני להשיב: אני מציע, במקום להגיע לתוצאה שלכם, במקום אבחנה מנקודת מס הכנסה - אני מציע להשאיר את המצב הקיים, קצבות יוצאי צבא, והמבין יבין. בדרך זו נגיע לתוצאה שאתה רוצה. אולם, לאלה שמעל לילד השביעי, בחלק שאתה לא רוצה לעודד בסקטור היהודי, הם ממילא נתמכים על שולחן הסעד. אם לא פה, אז אתה מעודד שם. מעשית, זה לא ממש עידוד, שכן זה חלק מהסעד. לגבי יורדים מהארץ, אין לי נתונים.

לח"כ לורנץ: נתנו נתונים על עליה. אין ספק שההצעה איננה עונה על הבעיה.

אנחנו דנים כרגע בבעיה אחת מהנושא הזה, הכוונה לאשה וילדים. אני מבקש מוועדת הכספים להקדיש פעם אחת דיון לנושא בכללותו, ולא רק בנושא זה המצומצם, אלא בכל הנושא - כיצד לחשתמש במכשיר המסים לעידוד משפחות ברוכות ילדים.

אני מבקש שתראו את טבלת המס, ממתי מתחילים לשלם מס, ואז תראו שהאוצר

א. דנינו:

משחרר 157 ליי לנפש, ומעל לזה חייבים במס. האם, היום, כשההוצאה הממוצעת לנפש היא 420 ליי - האם לפחות 50% מזה לא יהיו פטורים ממס? הרי זה המינימום שאפשר לבקש ממכם.

אנחנו מודים לכם, ואכן יש צפיה גדולה מצד החברים שלנו בכל הארץ, אנחנו תולים בכם תקוות, אם כי אנחנו מאחלים לעצמנו שלא לבוא אליכם יותר.

(משלחת "זהבי" עוזבת את הישיבה ובמקומה נכנסת
משלחת של ארגון הנכים)

ד. גוטליב:

נודע לנו שהנכונים בפקודה מס הכנסה
מס. 20 הועלו לנכים, החקון המוצע לגביהם
הוא מגוחך וזעום, ואינו משקף את המצב ואת הצרכים הקשים של אותה
קבוצת אנשים שעליהם מדבר הנכונ הזה.

מדובר פה בעיקר בבני אדם שהם מוגבלים
בכושר עבודתם. יש לנו הוצאות רבות נוספות למכשירים רפואיים, לעגלות,
מכשירי הליכה ועוד. זוג מכשירי הליכה בקופ"ח עולה 4000 ל"י, ומחליפים
אותם אחת לשלוש שנים. יש שם אמנם הנחה, אבל זו הוצאה ענקית. החלפת
עגלות - אחת לשנתיים - וזה גם כן עולה 2000 ל"י מדי פעם.

מדובר פה בנכים שהם לא נכי צה"ל.
אלה הם נכים רגילים. בני אדם שהוגבלו כתוצאה מאיזו סיבה שהיא.
אלה הם נכים שלא מקבלים תנופה בחיים. הנה, נכה מתאונת עבודה מקבל
מביטוח לאומי קצבה חודשית. אולם, נכים אלה משחררים את עצמם, ועושים
הכל לבד.

נכה בדרגת נכות של 80%, אם הוא נשוי,
הבעיות אצלו - בנוסף לבעיות שלו - הן בעיות בהן מתלבט כל צעיר אחר,
לשקם את עצמו ולהגיע לדירה.

א. קריפר:

הנציגים שיושבים פה אינם יחידים. יש
20 אלף נכים בישראל שהם מחוץ למסגרת
חוקית. מחלת הפוליו הייתה בשנת 1950. נכה מחו"ל איננו כלול בזה.

ד. גוטליב:

אנשים אלה שנפגעו בפוליו עומדים
בפני מצב של רכישה זירה וסידור בחיים.
הפטור הזה שהוצע בחוק הוא ממש מגוחך. לכך אנחנו מבקשים שלנכים בדרגות
נכות של מ-50% עד 99% תינתן אפשרות להרוויח 1500 ל"י לחודש.

משרד האוצר אומר 1440 ל"י ניכוי לשנה
לנכה עם 50%. אנחנו מבקשים שנכים מ-50% ומעלה יוכלו להכרוז נטו
1500 ל"י לחודש, ואחר כך יורידו מס. ואילו הנכים בקבוצה ראשונה -
עד 50% נכות - ירוויחו 1000 ל"י נקי לחודש.

א. קריפר:

ההוצאות של הנכים האלה הן גדולות.
נכה שהוא פטור לגמרי על רכב נכים,
צריך היום לעבוד 5 שנים כדי לשלם את התשלומים של רכב כזה גם כשהוא
בלי מס.

נכים שיש להם אחוז נכות קטנה יותר,
גם הם צריכים להוסיף הרבה מאד כסף על מנת להגיע לרכב, לשיכון ושיקום.
אנחנו למעשה לא מקבלים כל תמיכה משום גורם ציבורי. מעולם לא תמך
בנכים כמונו משרד הסעד. תנו לנכה מסוגנו להרוויח 1500 ל"י, ואל
תגעו בו. שיהיו תחשיביכם אשר יהיו, ובלבד תנו לנכים כמונו להרוויח
1500 ל"י. שהאוצר לא יגע בנו.

אם נכים כמונו ירוויחו 1500 ל"י לחודש,
וזה מסתכם ב-16-17 אלף ל"י לשנה - אז נניח ש-20 אלף ל"י בשנה לנכים
קשים כמונו לא תגעו. תנו לנו להרוויח כדי שנוכל לשקם את עצמנו.

א. קריפר:

ברצוני לציין בצער רב, ששום גורם איננו ער לבעיות אלה ואין מי שבא לעזור לנו. אם נכה מסוגנו צריך עוזרת, או נעלים, או מכנסים שלנו שנקרעות יותר מהר בגלל המגע והשפשוף של הפרוטזות והגפיים - הרי ללא כל בדיקה כמה עולה המכשיר, זה מסתכם ב-30-40 לירות. פלוס חלקי חילוף, חשמל, רכב ועוד. כל אלה מסתכמים בהוצאה כספית לא מבוטלת בשביל נכה.

מכל מקום, אנחנו חוזרים ומבקשים, תנו לנכה להרוויח 1500 ליינקי לחודש. אחרת, זה עוול. הוא הדין לגבי נכים פחות חמורים.

ז. שובל:
בענין הנחות לרכב: האם היה עוזר לכם אילו היתה חברה משכירה רכב לנכים עם אוהן הנחות לנכים, ואז לא הייתם צריכים להשקיע את הסכומים ברכישת הרכב?

א. קריפר:
יש אלפי נכים שלא מצליחים להגיע לרכב. אנחנו לא מדברים לגבי מס הכנסה, אלא מדובר בנכים ש-4000-5000 איש מהם מחזיקים רכב. כאן מדובר בכל הנכים שמשתכרים. אני חוזר ומציין, כי ישנם נכים רבים שאינם יכולים להחזיק רכב.

100% נכות יהיה פטור כליל ממס. אנחנו רוצים להעלות את הסולם, לכן אנחנו אומרים 1500 ליינקי לחודש לנכים מדרגת נכות של 50% עד 99%, ו-1000 ליינקי לחודש לנכים מדרגת נכות עד 50%.

ש. לורנץ:
מה היה עד עכשיו לשני סוגי נכים אלה שפטורים ממס הכנסה?
האם ההצעה שלכם היא לפי גודל משפחה?

ד. גוטליב:
לאזרח רגיל במדינה יש ניכויים רגילים. עכשיו אנחנו מדברים על בני אדם מוגבלים.

צ. גרשוני:
עקרונית, אני מבין את הפנייה שלכם. אתם אומרים שלגבי נכים שיש להם הוצאות מיוחדות, שלא יהיה מס. האם אתם יכולים להביא תחשיב מדוע נקטתם בשני סכומים אלה של 1000 ליינקי ו-1500 ליינקי? יכול להיות שזה לא לכל נכה שווה.

א. קריפר:
לצערנו, אין נכים שמרוויחים סכומים גבוהים. אנחנו לא מדברים על 20 אלף ליי לחודש, אלא על נכה שמתחיל לקבל משכורת. מתחילים מנכים שמגיעים למשכורת של 1500 ליי לחודש. על כל פנים, לא רבים הנכים שמגיעים לסכומים אלה.

ד. גוטליב:
 אחת לשלוש שנים מחליפים זוג מכשירי הליכה שעולים 4000 ל"י, אם כן, הרי זה מתחלק ל-150 ל"י לחודש; עזרה בבית - זה עוד 400 ל"י לחודש; החזקת מכונית, ביטוח ועוד - זה עוד 600-700 ל"י לחודש. הנה, כבר בן-אדם לא צריך לאכול, להתלבש, לגור בבית ועוד, שכן כבר עברת על הסכום מזמן.

אנחנו נקטנו בסכום זה בהתחשב עם האוצר ועם כל לירה שחשובה לנו. נכה עם משכורת כזו, לא יכול להתחיל לאכול. הרי זה ממש עם הצפרניים.

קיים עוד מומנט פסיכולוגי שלא חשבו עליו במדינה - הכוונה למחן עידוד לנכה לצאת למעגל העבודה. נכה שלא עובד, משרד הפעד עוזר בכמה וכמה דברים. אולם, אם יש לנכה אמביציה כן לעבוד, אז הוא לומד מקצוע ומרוויח את משכורתו הראשונה - 150 ל"י, הרי בסכום כזה הוא אינו יכול להגיע לשום דבר. לא תהיה ברירה, אלא לפנות למשרד הסעד, ושם הם יקנו וישלמו עבור כל הדרוש לנכה.

הנה, אנחנו יוצאים ממשרד הסעד. בגיל 20 אנחנו משתקמים וכו'. אני חושב שזהו חישוב כלכלי כדאי למשרד האוצר, וגם לכנסת, להתחשב בו.

(משלחת ארגון הנכים יוצאת מהישיבה ובמקומה נכנסת משלחת מטעם לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים)

היו"ר י. קרגמן:
 אני מקבל בברכה את המשלחת של לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים.

ש. אלמן:
 בשם לשכת התיאום שלנו אני מבקשם להזמיןנו לכשתדונו על תקום מס.21,

כי יש לנו הרבה הערות.

אנחנו לא רואים בשינוי רפורמה, אלא שינוי בענייני מסים. למעשה, יש כאן שני סעיפים לגבי שעורי המס, ומלווה בסחון. יש לנו טיעונים בזה - פעם אנחנו אומרים שמלווה בסחון שמזה נשאר כך וכך, ואנחנו בתוך המפעלים שלנו נתקלים תמיד באותו דיון "מה נשאר לי", וכי את מלווה בסחון מקבלים בחזרה וכו'.

גם בדיון זה, אם אנחנו מפרידים את זה, ואנחנו מצרפים את שניהם יחד, אז בשינוי יש למעשה החמרה במידה מסויימת. כלומר, אם מצרפים את שני שעורי המס מלווה בסחון, ומשווים את זה לשעורי המס שיגבו בתקון, אז זה למעשה החמרה מסויימת.

זו הערתנו לגבי התקון.

ביחס לתקון מס.14: על פי התיקון מוצע להקטיף את שעור ההפחתה במס רווחי הון מ-5% ל-3%, ולהאריך את החקופה לפטור ממס מ-18 ל-33 שנים. כך כתבנו גם בתזכיר שלנו.

כאן ברצוני להפנות את שימת לבכם לבעיית רכישה מכוונת וציוד במפעלים העשייתיים: לדעתנו, שינוי כזה בשיעור ההפחתה יגרום לכך שבמקרים מעטים ביותר יהיה נכס אשר הוחזק ע"י אדם פטור ממס רווחי הון, על אף העובדה שחלק נכבד מההפרש בין מחיר רכישות הנכס לבין מחיר מכירתו כעבור מספר שנים, הוא הפרש נומינלי ולא הפרש ריאלי, כלומר הערך הנומינלי עולה בגלל האינפלציה הקיימת במשק הישראלי במשך שנים רבות.

כל עוד לא שולב עקרון שיערוך הנכס, עקב עליית מחירים כללית כבסיס לקביעת רווחי הון, אין מקום להקטנת שעורי ההפחתה בתנאי האינפלציה הנוכחיים. הקטנת שעור ההפחתה בתנאים הנוכחיים פרושה הפקעה חלקית של הרכוש במקרה של שינוי בעלות.

ביחס למפעלים מאושרים - שינוי מס חברות ומס הכנסה על חברות: במפעלים מאושרים יש חובה, ואז משאירים את אותו מלווה בטחון שהוא כאילו צריך להיעלם בשטח. משאירים אותו, כי לא יכולים להגדיל את מס חברות. יש בזה טעם לפגם. לדעתנו, צריך למצוא לזה פתרון.

י. בן-עזר: לסעיפים 16, 17, 18 - ביחס למס הכנסה על חברות: במבוא של הצעת החוק (בחוברת הכחולה) נאמר: "לנטל המס הגבוה ולתלילות הגדולה של מערכת השיעורים השוליים יש השפעה שלילית על הרצון לעבוד ולהשקיע, וכחוצאה מכך - גם על רמת התוצר הריאלי ועל קצב הצמיחה הכלכלית".

אני חושב שהכרה זו חדרה לכולנו, ואין ויכוח לאנשי מינהל המדינה. נשאלת השאלה, מה שונה חברה מיחיד? הרי אין לנו בארץ חברות כגון: ג'נרל מוטורס, או ג'נרל אלקטריק ועוד. למעשה, זה אותם יהודים שהתאגדו במסגרת של חברות, והמוטיבים האלה של רצון להשקיע, אז מה הדין לגבי חברות?

אנו אומרים, שאם רוצים שחברות ישקיעו, אז אין סיבה להגדיל את המס. לדעתי, בתקופה של היום, שרוצים להרחיב השקעות, ויש ספיקות רבים לגבי היקף השקעות, הרי בשנה זו היו צריכים להקטין את המס, ולא להגדילו. מה עוד, שחברות זקוקות להון חוזר והשקעה לצבירה הרבה יותר גדולה משהיתה עד היום, על מנת שיוכלו להשקיע בעסקים שלהם, על מנת למנוע הזדקקות של חברות להון ממלכתי או להלוואות ממשלתיות, או להקטין את היקף הייצור.

מכל מקום, אנחנו סבורים שאין מקום

להגדיל את המס על חברות.

לגבי סעיף הדיבידנד: אני הייתי מבחין בין שני סוגי חברות - חברות יצרניות שזקוקות להון להשקעה, וחברות שאינן זקוקות להון חוזר ולהון השקעה. אם רוצים לעודד אותן חברות שלא זקוקות להון חוזר, אז אין סיבה שהמס, ביחד עם 50%, יגיע ל-75%. למה לא תנהגו כפי שנהגתם לגבי יחידים - 60%?

אם אתה רוצה לחלק את הדיבידנד, תשווה

אותו לאותו פרט שקבעת לו 55%.

מה עם מלווה מלחמה?

ש. ארליך:

מר אלשיך: בקשר לשיעורי המס: כאשר עושים את החישוב ומסתכלים על הטבלה המוצעת של האוצר,

מסתבר שהשינוי בשעורי המס וברמות המס אינם מדביקים את השינוי באינפלציה מאז השינוי הראשון משנת 1970. אם אני לוקח את שנת 1972, את הבסיס בו התחילו את הרפורמה, אז יוצא לי כך ששכרו של מישהו שהיה 1400 ליי ברוטו, היה שכרו נטו לאחר חסלום מס הכנסה ומלווה בטחון זבטוח לאומי - 1065 ליי. אותו שכר באפריל 1975 הוא יקבל, כי שעורים אלה יהולו אז, כי אנחנו צופים לעליית מחירים מסויימת בסביבות 28%-30% (ע. פיינרמן: 26%). כאשר השכר לפי התקציב הלאומי הוא 28%, ואז שכרו של אותו יחיד - נשוי + 2 - שהיה 1400 ב-1972, יהיה 2000 ליי בשנת 1974/75. הנטו יגדל מ-1065 ליי ל-1492 ליי. כלומר, הוא יגדל ב-42%, כאשר מדד המחירים הצפוי בין אפריל 1972 לבין אפריל 1975 יעלה ב-84%.

זה בהחלט חמור בדרגות העליונות, כי אז מסתבר שפיצוי אינפלציוני, ככל שהדרגות הן גבוהות, כך האינפלציה נמוכה.

מר אלשיך:

החל מרמות הביניים, כדי לתת את הפיצוי. על כל פנים, הטבלה נוחתת פיצוי אינפלציוני יורד, ואתו שעודי המס שהולכים וגדלים. (ד. קורן: האם זו בקורת או מחמאה?) לדעתי, זו לא בקורת, אלא גישה.

ועתה, לגבי מס רווחי הון: הרשו לי לתת לכם דוגמה - כיום המצב הוא כזה, שאם רכשת מכונה ב-100 אלף ל"י, וכעבור 15 שנה רכשת אותה מכונה ב-200 אלף ל"י, אז יש לך רווח הון של 100 אלף ל"י פלוס פחת של 200 אלף ל"י שעליו אתה משלם 40% על רווחי הון.

אם הגעת לשנה ה-18, ועשית אותה עיסקה, לא יחול עליך כל מס. כיום מוצע כך: גם לאחר 33 שנה, אתה תהיה חייב ב-40% מס רווחי הון בין מה שקנית ורכשת פלוס מה שהרווחת. לעולם יהיה כך.

אני חושב שצריך לתת אותו פטור שנתי שנותנים על כל נכס. צריך להיות נכס בר פחת. לא צריך נכסים ברי פחת פטורים מהרווחי הון. אינני יודע מדוע צריך דוקא נכסים כאלה ברי פחת, אשר דוקא בהם לטיל את המס.

ועוד הערה: בקשר למס רווחי הון - ניתן להטיל מס רטרואקטיבי. אני חושב שער עכשיו ועדת הכספים לא המליצה, ואף לא תמליץ בעתיד, שאיזה שהוא מס יוטל רטרואקטיבית.

אני חושב שכל חוק מסים שמוטל, לא יכול לחול לפני אותו יום שמטילים אותו. אי אפשר לתפוש כל מיני דברים, כי דברים אלה קיימים כאשר יש שמועות. צריך להמשיך באי הסכמה להצעה זו.

בקשר למלווה מלחמה שהוא נכון לגבי מלווה אחרים - בדרך כלל, זה טוב בקשר למלווה מלחמה. כשחברת אם משלמת מלווה מלחמה על הכנסה ומעבירה לחברת בת, חייבת חברת הבת לשלם פעם שניה מלווה מלחמה. וכאשר חברת הבת מעבירה את הכנסתה לחברת הנכד, אז אותו נכד צריך לשלם על הסכום שקבל. כך שיכול להווצר מצב שעל הכנסה של 100 אלף ל"י שמועברת מחברה לחברה, ישלמו משהו סביב 30%-40% במלווה. שזה פי שלושה ופי ארבעה במקרים אלה. ידוע לנו שחברות שעיסוקן בנויות כך שחברת אם יש לה חברות אחרות שעוסקות בפעילות עסקית, זה מונע ומפריע לפעילות העסקית של חברת הבת.

מלווה אסור שיחול פעמיים על אותה הכנסה. צריך לכתוב, כי במידה שזה שולם, יוחזר.

מר הלמן:

יש חברה אשר למעשה היא משקיעה בחברות נוספות, ונוצרת שרשרת מסוימת, והיא עובדת בשטחים שונים למטרות מסוימות. חברה מרכזית שמעבירה דיבידנד, והרווחים של חברת הבת נכנסים לחברת הבת, אז הסכומים מתרכזים בחברה המרכזית, ואז משלמים פעם שניה, והדיבידנד - כדי להרחיב את הפעולות, משלם פעם שלישית. במקרה פזה - ואני מתייחס לזה משום שקראתי בעתונות שבועדת הכספים סוכם שמלווה מלחמה צריך להיות 17% במקום 12%. נניח שזה יישאר 12% ולא 17%, אז אנחנו מגיעים למצב שחברה כזו מוציאה מהמחזור שלה 102% על כל 100 ל"י שהיא מרוויחה. אני מוכן לפרט:

אם חברה מרוויחה 100 ל"י, היא חייבת לשלם 9% מלווה מלחמה. זה מלווה ולא מס. היא מעבירה לחברת אם או בת, ואז נשאר לה 58 ל"י. מזה היא חייבת לשלם 9% מלווה מלחמה, וכך הלאה.

אחר כך היא מחלקת את 58 ל"י דיבידנד לבעלי מניות, וזה 50%. זאת אומרת שהיא תשלם 29 ל"י ועוד 42 ל"י ששילמה, ועוד 29 ל"י בצורת מס. יוצא איפוא שמקבל הדיבידנד צריך לשלם 12% על מה שהוא מקבל, ואז יוצא 6.96.

אם זה 17%, אז זה 102. עוד 5% על מה שמקבל דיבידנד. למעשה, ההון החוזר כולו הולך.

אם אהה מדבר על רפורמה, אז אני חייב לומר כי אין אפשרות של צבירת הון, אין אפשרות של גידול, ואף לא הרחבות, וגם לא התפתחות כלכלית, עם כל ההשלכות שיש אחרי זה. למעשה, יוצא 99 פסיק משהו.

תודה רבה לכם.

היו"ר י. קרגמן:

(נציגי לשכת התירום של הארגונים הכלכליים עוזבים את הישיבה).

ב. חוק תקציב הביניים לשנת הכספים 1974, תשל"ד-1974:

היו"ר י. קרגמן: רבותי, אנחנו צריכים לגמור את הדיון שלנו בתקציב הביניים. למעשה, סיימנו את הדיון בו, אך נאמר כי איננו יכולים להצביע כל זמן שהכנסת לא תעביר אלינו את התקציב. אתמול הוא הועבר אלינו, ואנחנו צריכים להניח אותו על שולחן הכנסת ב-1 באפריל.

מ. ארנס: אני מציע שאנחנו נאשר את סעיף הבטחון כפי שמוצע, ואת כל יתר הסעיפים הלא-בטחוניים נאשר רבע מהמספרים שמופיעים לשנת 1973.

ש. ארליך: אני מציע באופן אלטרנטיבי, אם לא תתקבל הצעת ח"כ ארנס - לאשר את תקציב הבטחון שמוצע, ואת תקציב הביניים לאשר פחות 15% מכפי שמוצע כאן.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת ח"כ ארנס - מעוט
נגד - רוב

הצעת ח"כ ארנס לא נתקבלה.

בעד הצעת ח"כ ארליך - מעוט
נגד - רוב

הצעת ח"כ ארליך לא נתקבלה.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת תקציב הביניים - רוב

נגד - רוב

הצעת תקציב הביניים - נ ת ק ב ל

י. בדר:
אני חושב שהדיון לא יהיה יעיל אם לא
נקבל טיוטה, כרגיל, לחוק לתיקון

מס ומילווה.

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס. 20), תשל"ד-1974:

סעיף 2 - (בחוברת הכחולה ובדפים הרחבים
שבסטנסל)

י.ש. פלומין:
ברשותך, אדוני היושב ראש, יש לי הערה
לגבי הסעיפים מ-2 עד 13: מציעים
לנו הגדלת הניכויים האשיים בשעורים שבין 5% ל-10% לעומת השעורים
שנקבעו באפריל 1973. ניכויים אישיים יחנו לאדם סכום מסויים
מינימלי למחיתו אשר לפי עיני המהוקק, לא נוחן מס.

הואיל ואנחנו מדברים על חקופה בין
אפריל 1973 לממוצע שנת המס 1974, שזה ספטמבר 1974, ובחקופה זו
אנחנו צופים התייקרות של 30%, אם לא יותר - הרי שאני מציע להוסיף
30% על השעורים כפי שהיו בחוקם בשנת 1973.

הערה כללית - לגבי סעיף 34 (א) אני מציע
שהסכומים יהיו צמודים למדד האחרון לשנת המס.

במקום הסכום של 3720 ל"י אני מציע שיהיה
4500 ל"י; במקום 720 ל"י אני מציע - 950 ל"י.

י. גולן:
בזמנו, אנחנו דרשנו במשא ומתן הקואליציוני
שהיה מכשיר קבוע שיעדכן את שעורי המסים
וגם את הניכויים לקצב האינפלציה. זה לא נחקבל. אבל לפחות פעם
בשנתיים יהיה עדכון כזה אני חושב - ואני לא אכנס עכשיו לסוגיה זו -
שנחקבל עקרון זה שעדכון דרוש. הנה, אנו דנים עכשיו בתיקון מס הכנסה.
אני חושב, שניכוי של 5% במצב זה, או בתקופה זו, אפילו בקצב אינפלציה
לא שנתי, אלא בחדשים אלה - הנו דבר בלתי סביר. כפי שאמר שר האוצר -
"אוי ואבוי לנו אם קצב המחירים יעלה כפי שעלה בפברואר".

אני מציע להגדיל את הניכויים האישיים
בכלל, באחוזים ניכרים. על כל פנים, להתקרב להתייקרות הממוצעת.

י. בדר:
אני רוצה לדבר על דבר כללי, ואינני
רוצה לדבר על סכומים ארעיים, כי אינני
רואה שום נימוקים כדי להגיד שיהיה 50 ל"י יותר או 50 ל"י פחות.

כאשר אני רואה דו"ח זה, אז אני אומר
כי לי אין הכנסה של 7500 ל"י שיש לה הבדל משמעותי. בהכנסות יותר
נמוכות, ההבדלים יותר קטנים, וזה יותר כנה לבטל מלווה מלחמה, ולא
לעשות שום דבר. אבל אז לא היה מקום ליצירת אשליות. כך אני חושב.
זו הערה כללית.

י. בדר:

צריך להתייחס לשיטת ההצעה כאשר התוצאה תהיה לפי ההצעה, 2 מיליארד ל"י יותר מ"ס הכנסה, זו התמונה היוצאת מהנתונים הישירים של הממונה על הכנסות המדינה. ברור הוא שאין זו הקלה. בזמנו, היו הצעות של ח"כ רובין ז"ל שאמרו בין היתר, כי צריך גם את הניכויים להצמיד למדד. אילו היינו מסכימים לזה, אז הייתי מתנגד לכל הקלה מלבד זו.

השיטה של הצעת הצעות, כאילו הלירה היא אותה לירה שהיתה ב-1972/73, ואומרים שזה הקלות - אז כמובן שהחשבון מוטעה ומטעה.

זהו הנאום שלי לגבי כל הדיון הזה.

היו"ר י. קרגמן: חודה רבה. אני מבקש שעד יום ה' תכין את הצעותיך בכתב, ואנחנו נצביע עליהן באותו יום.

עתה ברצוני להעיר הערה כללית: מי שאומר שצריך להצמיד לאינדקס, ולירה מול לירה - לדעתי, אפשר ללכת בשיטה זו, אבל זה יגרום לכך ששעור המס יעלו. כך צריך לראות את זה.

אני אציע כמה תקונים בטבלה. אם אתה נותן את הבסיס, אז בטבלה לא תוכל לעשות ולא כלום, שכך אז אתה מקפיץ את הפטור.

ביחס לרווק - אני חושב שזה דורש תיקון. מ-720 ל"י ל-780. הכוונה לרווק מעל גיל 30. גם סכום זה אינו מספיק, לכן הייתי מציע 960 ל"י.

י.ש. פלומין: אני מקבל את הצעתך זו.

י. בדר: זה צריך להתייחס גם לרווקה שהיא מעל 30, ושהיא לא נשואה. אני יודע שאשה מעל גיל 30, ולא נשואה, אינה מקבל ניכוי של תושב מלא.

ד"ר ג. קיטרון: בודאי שהיא כן מקבלת. מה שמוצע כאן זה גיכוי נוסף.

סעיף 2(1) (2) בתקון - נתקבל

סעיף 3 - (בחוברת הכחולה) -

י.ש. פלומין: אני מציע: במקום 540 ל"י יבוא 600 ל"י; במקום 1140 ל"י יבוא 1680 ל"י.

מ. נוידרפר: עדיין לא דנו באומדן ההכנסות. כמה חברי כנסת אמרו בנאומים שלהם בקריאה ראשונה שהאומדן שלנו מתוח מאד. אכן יש בזה משהו. למרות שהוא מתוח, אחרי הורדות יהיה רק 55% מהתקציב לעומת 65%-68% לפני מלחמת יום הכפורים.

מ. נוידרפר:

עד הרפורמה במסים היה לנו 730 מיליון ל"י במס ליחיד. ואני מציע כאן שיהיה יותר. זה הולך בשני צדדים. האמינו לי שאני מודע לבעיה היטב. קשה מאד לגבות מסים אלה. מכל מקום, אני יודע שהאומדן מתוח מאד. זה סכום לא קטן. אי אפשר לנחק אותו מסך התקציב ולא מסך הצרכים. ניסינו לחלק את 730 מיליון ל"י אלה בצורה צודקת, שמשאירה את הפרוגרסיביות של היום, ועל זה יהיו טבלאות של דוגמאות רבות.

הצעתו של ח"כ פלומין למשל, עלולה

להסתכם ב-210 מיליון ל"י.

היו"ר י. קרגמן:
בעקבות דבריו של ח"כ בדר אני רוצה להציע הצעה שתהיה יעילה: אני מציע שאנחנו לא נמשיך בדיון על פרטים. החומר בידי חברי הוועדה, וביום ה' יביא כל אחד מהחברים את החומר שלו, ולפי זה נצביע.

ח. קורפו: אני מציע שנמשיך בדיון.

י. ש. פלומין:
אני רוצה להציע לקבל את ההצעה שלך בחלקה. יש כאן למעשה, בהצעת החוק שלוש קבוצות של סעיפים - קבוצת הניכויים האישיים, הרפורמה בשעורי המס לחברות, ואחר כך "שאר ירקוח".
לגבי הניכויים האישיים, העמדות ברורות. אבל אין הסכמה עליהן. כך שאני מקבל את גישתך האומרת כי אין טעם לדון כשאין ההצעות בפנינו. בודאי יהיו הצעות לטבלות ליחידים ולחברות. יש עוד 2-3 נקודות, ואני מציע שעליהן נדון עכשיו, כי הן אינן קשורות לפילוסופיה של המס.

ח. קורפו:
אני חושב שיש מכנה משותף לגבי ההצעות. אני מציע לחקן לגבי הנכים ולמשפחות ברוכות ילדים. אני חוזר ומציע, להמשיך לדון עכשיו.

י. בן-מאיר:
אני מבקש שההצבעה על ההצעות תיערך ביום ה', כי כמה חברים לא יוכלו להיות ביום ה'. אני מציע שאחרי הישיבה של הוועדה המשותפת שלנו עם ועדת חוץ ובטחון שתתקיים ביום ו', גשב על ההצבעות בענין זה.

היו"ר י. קרגמן:
אני מציע לקבל את הצעת ח"כ בן-מאיר. אם כך, ביום ה' אנחנו נגבש את ההצעות, ונדון עליהן בסבוב הראשון עד ההצבעה, וביום ו' נצביע עליהן. כך שביום ה' נשב על קריאה שניה ושלישית עם ההצעות של החברים, וביום ו' אחרי הישיבה על תקציב הבטחון - נצביע על סעיפי חוק זה.

צ. גרשוני:
אני רוצה לבקש שהאוצר יכין את ענין סף המס, כי זהו דבר שמטריד אותנו. רוב חברי הוועדה רוצה לעשות משהו אפקטיבי לשכבות המקופחות. אנחנו רוצים לעשות יותר למען החלשים.

א. שוסטק:

לגבי ההצעות על הניכויים האישיים, ברצוני לומר משהו: אולי אפשר שבחלק היסודי של החישוב, אם אתה עושה ניכוי אישי כזה וכזה, אז אתה יודע שיש כך וכך ניכומים פטורים ממס. למה אי אפשר למצוא שכך וכך אחוזים של הכנסה של אדם אינם חייבים במס, ואז אנחנו יוצרים פרוגרסיה. אולי אפשר היה ללכת לפי הפרינציפ הזה, כמו הפנסיונרים - 25% איננו משלם מס. למה לא למצוא פרוגרסיה? אם נקבע 10%-12%, אז נקבע את האחוז שיהיה פטור ממס. אני אומר, לא סכום, אלא אחוז מסויים.

אחר כך בא המס השולי. אני לא אומר שיהיה אוטומטי. הנה, אנחנו נחקלים בבעיות של מעוטי יכולת, נכים ועוד. אני אומר, כי אנחנו יכולים ליצור 2-3 בפתחות יסודיים. אדם עם הכנסה נורמלית, יהיה פטור באחוז שאתו נקבע. למעוטי יכולת - אחוז יותר גבוה יהיה פטור. וכך הלאה.

היו"ר י. קרגמן:

מה שאמרת כאן, הנם דברים חשובים, אך אינם ניתנים לביצוע. מכל מקום, תציע את ההצעה, ותהיה לך תשובה. לדעתי, זה לא פרוגרסיה, אלא רגרסיה.

ש. לורנץ:

אני מבקש לקבל שני מספרים: כמה יעלה, בסכומים גלובליים, קבלת שתי ההצעות או שתי הבקשות ששמענו היום בבקר מפי המשלחות. הכוונה לבקשת המשפחות ברוכות הילדים ובקשת הנכים - כמה זה יעלה?

אלטרנטיבה שניה: כמה יעלה אם נגדיל את הניכוי החל מהילד השלישי והרביעי? לפחות באותו האחוז שאתם הצעתם להגדיל לילד הראשון והשני - מ-1200 ל-1320 ליי. ההגיון מחייב שאנחנו לא צריכים להעניש ולהכניס רגרסיביות לרעתן של משפחות שיש להן יותר ילדים.

אם נקבל את המספרים האלה בסכומים כלליים, אז יהיה לנו יותר קל לדון בהם.

נ. קצב:

בקשר להכנסה של אשה עובדת: לי יש השגות לגבי הניכוי של ההכנסה של אשה עובדת. יש כל מיני הצעות בעניין זה. יש גם הצעה לגבי אשה שהיא אם ברוכת ילדים.

י. בן-מאיר:

בשעתו קבלנו תקון מעבר להצעת הממשלה לגבי הניכוי של אם עובדת, ואנחנו עשינו משהו פרוגרסיבי, וזה הגיע עד 1700 ליי. כלומר, 150 ליי על כל ילד. האם זה קיים?

גב' מ. דרזין:

תמצא את זה בסעיף 7א.(3).

ח. קורפן:

סעיף 36 כולל נכים מסוגים שונים. אכן ישנם 5-6 סוגים כאלה. למעשה, נכי שיתוק הם היחידים שאינם מוגנים בשום חוק. יתכן ויש צורך להוציא נכי שיתוק ולתת להם סעיף נפרד.

ש. לורנץ:

הייתי רוצה לקבל אינפורמציה - דובר בזמן האחרון בקשר למיסוי מיוחד לגבי מה שנקרא "רווחי מלחמה". האם יש אפשרות טכנית עכשיו לעבד את זה באיזו שהיא צורה?

ש. לורנץ:

(ב) כמה זה יכול להכניס אם נקבל את

הפרינציפ הזה?

מ. נוידרפר:
 להצעת ח"כ שוסטק: הצעת ח"כ שוסטק היא
 גרסיבית, כי זה נותן 100 אלף לייפטורות
 לבעל המיליון לירות, ולבעל האלף לירות - 100 לייפטורות, ואז הוא
 ישלם מס על 900 ליי. אין שיטת מס כזו בעולם.

לגבי הנושא הזה של הקלות: היו לפנינו
 המשפחות ברוכות הילדים. כאן ברצוני לומר לכם, כי אני לא פחות
 בעל לב מאשר חברי הוועדה. גם עלי הם עשו רושם רב. היו גם הנכים
 שאותם אנחנו רואים כמה פעמים בשנה, אם זה למכשירים ועוד. הם עושים
 רושם רב, ובכנות מצבם לא טוב.

אני ארשה לעצמי לייצג כאן גם את הזוגות
 הצעירים שרוצים להתבסס, ושרוצים לרכוש דירה. כמו כן את האנשים
 הזקנים ועוד.

אני לא אומר שהדו"ח עושה צדק אבסולוטי.
 אנחנו יכולים לבנות מערכת מסים, ולהגיד כי מלירה ראשונה מתחילים
 לשלם מס הכנסה. כמובן שאז נוכל להוריד, באופן רציני, את שעור
 המס. נתחיל ב-5% ונגמור ב-50%. נוכל ללכת בדרכו של ח"כ פלומין.
 אגב, זה 6700 ליי. אנחנו יכולים לקבוע סכום חופשי גבוה מאד -
 6000 ליי - ואז אתחיל ב-50% עד 90%, כי את 4.9 מיליארד לירות צריך
 לגבות.

ישבה בענין זה ועדה ציבורית מכובדת,
 ומצאה שזה לא מייצג את גובה המחיה. יש שוני כזה בכל העולם.
 בארצות-הברית למשל, הניכוי לאיש ולאשה ולילדים - הם מקבלים שם
 700 דולר לנפש. אין בשום מקום בעולם שנותנים חישוב נפרד לאשה.
 כמו כן לא נותנים נוסף לאשה עובדת.

בענין הילדים: מס הכנסה יכול לפתור
 את כל הבעיות. לגבי הרוב המכריע של ילדים, ככל שנגדיל את הניכוי
 במס, זה לא יעזור. אלה הגרים בשכונת התקווה, חלק גדול מהם אינו
 משלם מס. מס הכנסה איננו פותר, גם לא את בעיות הנכים. יש עכשיו
 דיון בחוק הנכים.

אם המדינה רוצה להקציב מתקציבה, או
 אם אגדיל את הניכוי - אז אפסיד הכנסות. מבחינת התקציב, אין.
 אם אני עושה דרך המסים, אז אני עושה עוול לאותן משפחות שלא משלמות
 מסים. הפתרון צריך להיות ע"י חוק הנכים, שבאמצעות מס הכנסה יכולים
 לתת הקלה אחרת, מבלי לפתור את הבעיה. הוא הדין לגבי הילדים.

היו"ר י. קרגמן:
 השאלה היא, אם מס הכנסה נותן פטורים
 לאלה שיש להם הכנסה של 1500 ליי או
 5000 ליי. מס הכנסה לא יוכל לעשות זאת ללא התוספת של ביטוח לאומי.
 יש פרוגרסיבה בזה.

א. שוסטק: למך אתה נותן לילד הראשון והשני?

מ. נוידרפר: שני הילדים הראשונים חייבים במס.

י. בן-מאיר:
 לגופו של ענין - אני בעד מתן פרוגרסיביות
 בהכנסה. זו לא הכנסה, אלא זה עידוד
 שניתן לילודה, כדוגמת חוק הינוך חובה שחל על כולם. יש דברים שהמדינה
 נותן לכולם מהכנסה, ולא מעידוד.

אנחנו מסכמים בזה, שאנחנו נצביע על הצעות החברים ביום ו' הקרוב.

היו"ר י. קרגמן:

להעביר את חוק חקציב הביניים לשנת הכספים 1974, תשל"ד-1974, בצירוף הסתייגויות, לקריאה שניה ושלישית.

ה ו ח ל ט

ש א ל ו ת ח ב ר י ה ו ו ע ד ה

א. מלמד:
ועדת הכספים עסקה בכנסת הקודמת הרבה מאד בנושא של עמידר. עכשיו שמעתי שהם עומדים לעשות מינוי נוסף - למנות יושב ראש מחוץ למנכ"ל, שיהיה יושב ראש אקטיבי לייעול, ובשכר. אני מבקש שנברר את זה. אני רוצה לדעת, האם מונה או ימונה יושב ראש בשכר לחברת עמידר?

היו"ר י. קרגמן: כמקובל, אני אעביר שאלה זו לשר השיכון.

ח. קורפו:
האם נכון הוא, כפי שפורסם בעתונות, ששר האוצר אמר בוועדת השרים לענייני כלכלה ש"לוועדת הכספים אין מה לומר בעניין דו"ח הנגיד על אמצעי התשלום"?
בחוק נאמר במפורש, שהנגיד יגיש את הדו"ח שלו לממשלה ולוועדת הכספים של הכנסת. (היו"ר י. קרגמן: החוק אומר שהממשלה חייבת לדון, והוועדה איננה חייבת לדון בדו"ח הנגיד).
כתוב בדיוק כפי שאני אומר, שהממשלה תדון בהמלצות לגבי הדו"ח. הוועדה נהגה תמיד לדון ולהביא המלצות. אני חושב ששר האוצר פגע בכבודה של הוועדה.

ז. שובל: אני מציע שאנחנו נבקש הבהרה משר האוצר.

היו"ר י. קרגמן:
היו שנים שאנחנו קיימנו בירורים בדו"ח הנגיד, וגם קבלנו המלצות. מכל מקום, סעיף 35 של חוק בנק ישראל, תשי"ד-1954, אומר: "יגיש הנגיד מיד דיין וחשבוץ על כך לממשלה ולוועדת הכספים של הכנסת ובו יפרט את הסיבות שגרמו לדעתו לעליית אמצעי התשלום ואת ההצעות שהוא מציע לממשלה בדבר האמצעים שיש לנקוט בעקבות העלייה האמורה."

הנוהג הוא, שנהגנו כך כל השנים. כך נהגנו גם בדו"ח האחרון שהנגיד הגיש לנו, וועדת הכספים קיימה בירורים, והיא החליטה והמליצה כפי שמצאה לנכון.

כשנגיד בנק ישראל הגיש דו"ח, אנחנו קיימנו שתי ישיבות. אנחנו עוד לא צמרנו. אנחנו עוד נתפנה לזה.

י. בן-מאיר:
לגבי הערתו של ח"כ קורפו אני מציע
שלא ניגע בזה. זה לא מענייננו. אני
לא בעד שנעיר ונמחה בעניין זה.

לעומת זה אני חושב, שעלינו לשמוע מה
מעמדו של נגיד הבנק. אני רוצה להביע את צערי על ההתקפות שהותקף
הנגיד.
אני מבקש שהנגיד יוזמן, ושנשמע את דעותיו.

היו"ר י. קרגמן:
אנחנו נשמע את פרופ' פטנקין וגם את
נגיד בנק ישראל.

ח. קורפו:
אני מצטער שאתה מבין את החוק כפי שאתה
מבין אותו. לדעתי, החוק בעניין זה ברור
לגמרי. לא כתוב במלה אחת שהממשלה צריכה לדון בזה. אני חושב שאותה
סמכות יש לממשלה בחוק, יש גם לכנסת.

היו"ר י. קרגמן:
אני אשאל את שר האוצר בעניין זה.

תודה רבה לכולכם. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.00.